

CSR4 TOURISM

**НОВИ ОСНОВИ,
ОТ КОИТО СЕ
НУЖДАЕ
ИНДУСТРИЯТА**

- A.** Резюме
- Б.** Нови основи, от които индустрията се нуждае
- КСО
- В.** Ясни насоки
  - В.А.А** Устойчивост на околната среда
  - В.А.Б** Социална устойчивост
  - В.А.В** Икономическа устойчивост
  - В.А.Г** Социална устойчивост
  - В.А.Д** Икономическа устойчивост
  - В.А.Е** Устойчив туризъм

Г. Еко сертификати

Г.А.А Северният лебед

Г.А.Б ЕСО сертифициран

Г.А.В Екомаркировка на ЕС

Д. Принципи на устойчивост

5.1.1 Принципи на СИФ, съобразени с ЦУР

Е. Стратегии за работа в мрежа

Е.А Ползите от споделянето на знания

Е.Б Мрежата EDEN

Е.В Глобална мрежа за екотуризъм

Ж. Заключение

З. Препратки

Б. Нови основи, от които се нуждае индустрията - КСО

Какво е устойчив туризъм?

За да разберем тази изследователска статия, ще трябва да установим взаимно разбиране на термина "устойчив туризъм" и какво очакваме от него. Устойчивият туризъм се определя официално от Програмата на ООН за околната среда и Световната организация по туризъм към ООН като:

"Туризмът, който отчита изцяло своите настоящи и бъдещи икономически, социални и екологични въздействия, като отговаря на нуждите на посетителите, индустрията и приемащите общности".

Устойчивостта в туризма е силно свързана с целите на ООН за устойчиво развитие, като призив за действие за насърчаване на глобалния просперитет, като същевременно се опазва планетата. Туризмът е признат за ключов сектор в предизвикателството да се отговори на 17-те ЦУР. Това означава, че устойчивият туризъм се занимава с всички дейности, които се извършват от и в туристическата индустрия. Става дума за разбиране и признаване, че туризмът има както отрицателно, така и положително въздействие върху планетата, природната среда, хората и местата, и предприемане на подходящи действия за свеждане до минимум на отрицателното и максимално увеличаване на положителните въздействия. ¹

В. Ясни насоки

Аспектът на устойчивостта в туристическия сектор е труден за работа, защото има толкова много различни ъгли, които трябва да се вземат под внимание.

Устойчивостта не е аспект в туристическия сектор в продължение на много години, но през последното десетилетие фокусът върху устойчивите почивки нарасна едновременно с фокуса на устойчивостта като цяло. Туристическият сектор също естествено се е разраснал и е нараснал от 200 милиона туристи през 70-те години на миналия век до 1,6 милиарда през 2019 г. Те казват, че има три общи теми за устойчив туризъм и какво могат да направят потребителите, за да направят разлика:

- Устойчивост на околната среда

Преосмислете начина на пътуване или доставката на стоки. Вашият личен или материален въглероден отпечатък може да бъде намален много, ако карате колелото си до местния пазар или вземете влака на почивка, вместо да летите със самолет.

Помислете за управлението на отпадъците. Вземете няколко парчета боклук всеки път, когато отидете на плажа и не забравяйте да не изхвърляте - у дома или когато сте на почивка!

Социалната и икономическата устойчивост са тясно свързани и често, ако сте икономически устойчиви, вие също сте социално устойчиви, може би без дори да мислите за това.

Помислете за подкрепа на местно ниво - на пазари, ресторанти, туристически пътувания и т.н.

Бъдете критични, ако например видите лоша работна среда в хотел или ако не сте сигурни дали бакшишът ви отива при правилния човек в ресторанта.

Уважавайте обичаите в страната и начина, по който живеят местните жители. Научете за културата чрез преживявания като храна, фестивали и други културни събития.

- Икономическа устойчивост

Намерете местно настаняване, вместо да отседате в големи международни вериги хотели.

Яжте на местно ниво - това е добре за икономиката на страната и за вашия въглероден отпечатък, тъй като стоките най-вероятно са с местен произход и не са били транспортирани далеч с влак, кораб и т.н.

Като цяло най-добрият съвет за туристите при пътуване е:

"Не оставяйте нищо освен стъпки, не правете нищо друго освен снимки, не убивайте нищо освен времето."

Ето какво могат да направят компаниите в рамките на същите три основни принципа:

- Устойчивост на околната среда

Преосмислете начина на доставка на стоки. Въглеродният отпечатък може да бъде намален много, ако карате колелото си до местния пазар или помолите доставчиците си да помислят как доставят стоките.

Помислете за управлението на отпадъците! Като компания е от решаващо значение да използвате повторно или рециклирате отпадъците. Помислете какво влиза в кошчето и защо. Може ли кухнята да използва повторно някои съставки от снощното меню, вместо да ги изхвърли?

Както бе споменато по-рано, социалната и икономическата устойчивост са тясно свързани помежду си.

- Социална устойчивост

Помислете за всеки аспект на персонала и доставчиците. Уверете се, че наемате местни хора и се възползвате от техните уникални знания и ресурси. Отнасяйте се добре с тях и се уверете, че им плащате справедлива заплата в сравнение с обичаите и разходите за живот на страната.

Избягвайте експлоатацията на природата и животните, за да привлечете туристи. Много компании използват животни за неща като езда на слонове, танцуващи мечки и неподходящо боравене с диви животни.

- Икономическа устойчивост

Опитайте се да използвате колкото се може повече местно произведени продукти. Това е важно част от кръговата икономика на страната.

Едно от всеки десет работни места в световен мащаб е в туризма и туризмът допринася за 10% от световния БВП, което означава, че

много хора са зависими от източника на доходи, който идва от

туризма. Даване на работа на местните жители

подобрява икономиката на страната, което също подобрява дългогодишната

дългосрочни шансове за оцеляване.

Има цифра, направена от "Acorn Tourism Consulting", която показва осемте елемента на устойчивия туристически бизнес, които компаниите трябва да вземат предвид, когато мислят за устойчив туризъм. Това е много голяма тема, която не може да бъде включена в тази връзка, защото темата е просто твърде голяма, но повече информация можете да намерите тук: <https://www.cbi.eu/market-information/tourism/how-be-sustainable-tourism-business> или на <https://acorntourism.co.uk/> където можете да намерите безплатна електронна книга за структуриран подход към устойчивия туризъм.

Много туристически компании могат да се възползват от сертифицирането си като доставчик на устойчив туризъм. Той

изпраща силно послание към клиентите, че

Компанията разбира важността на устойчивостта и че вашата компания прави всичко възможно, за да се увери, че условията са толкова добри, колкото могат да бъдат за региона или страната, в която работите. Една от най-известните международни организации е Глобалният съвет за устойчив туризъм, по-известен като GSTC. Те управляват глобалните стандарти за устойчив туризъм и действат като международен орган за акредитация за сертифициране на устойчив туризъм. Това са четири основни теми, които те разглеждат, ако дадена компания желае да бъде сертифицирана:

- А. Ефективно планиране на устойчивостта
- Б. Максимизиране на социалните и икономическите ползи за местната общност
- В. Подобряване на културното наследство
- Г. Намаляване на отрицателното въздействие

върху околната среда³ Това ни води към следващата тема, еко сертификатите.

Г. Еко сертификати

През последното десетилетие виждаме все повече туристически компании, които проявяват интерес към устойчивостта и околната

среда. Налице е търсене на специфични туристически еко етикети и еко сертификати - както за

дъл на компаниите, но и за потребителя. Екоетикетите могат да бъдат от полза и за двете страни, а екологичните празници стават все по-популярни, тъй като тенденцията за устойчивост се разраства бързо. Екомаркировките са важна част за компаниите, хотелите, туристическите атракции и т.н., за да могат да се разграничат в един много конкурентен сектор, където устойчивостта не винаги е била в центъра на вниманието.

В световен мащаб и в ЕС има тонове различни еко сертификати и еко етикети, които улесняват потребителя при избора на екологично чисти продукти. Например в скандинавските страни има много добре позната екомаркировка "Северният лебед", която има много строги изисквания за продукти, които имат екомаркировка "Северен лебед".

Ето списък на някои от темите, които Северният лебед разглежда:

- Задава строги екологични изисквания във всички съответни фази от жизнения цикъл на продукта
- Определя строги изисквания за химикалите, използвани в продукти с екомаркировка
- Затяга изискванията за стоки и услуги непрекъснато, за да създаде устойчиво развитие
- Удостоверява и проверява дали всички изисквания са изпълнени, преди даден продукт да бъде одобрен.⁴

Въпреки това, Северният лебед и много други еколаби са ограничени до дрехи, храни, стоки, перилни препарати и почистващи продукти и т.н.

Затова много държави и дори местни асоциации са започнали свои собствени екомаркировки за туризъм в полза на потребителя.

Има един много добър пример, наблюдаван в Австралия, където правителството предприе инициатива да направи национална екомаркировка, наречена "Еко сертифициран туризъм", която е екомаркировка, направена изключително за туризъм - както за туристическите компании, така и за потребителите. Тя беше първата по рода си в света. Сега има над 1700 сертифицирани преживявания в Австралия.

Следната декларация е взета от тяхната интернет страница, която описва използването и предназначението на екомаркировката:

"Програмата за сертифициране ECO сертифицира туристически продукти (турове, настаняване, атракции) с основен фокус върху природата.

Тя гарантира на пътниците, че сертифицираните продукти са подкрепени от силен, добре управляван ангажимент за устойчиви практики и осигурява висококачествени туристически преживявания, базирани на природата.

Програмата за сертифициране ЕСО е първата в света и е разработена, за да отговори на необходимостта от идентифициране на истински оператори на природа и екотуризъм.

ЕСО сертификацията е специфична за продукта – това означава, че ще трябва да отговорите на критериите, тъй като тя се отнася конкретно за всеки от вашите продукти. Това също така означава, че можете да кандидатствате за ЕСО сертификация, дори ако не всички ваши продукти са базирани на природата.

Сертификационната програма ЕСО е разделена на три нива:

- Природен туризъм
- Екотуризъм
- Екотуризъм за напреднали¹⁵

Оттогава все повече страни и асоциации следват примера на Австралия и сега има стотици различни екомаркировки, които са специално направени за туристическия сектор. В Европейския съюз има обща екомаркировка, наречена "Екомаркировката на ЕС", или на датски има прякора "EU Blomsten", което се превежда като "Цветето на ЕС". Екомаркировката на ЕС не е насочена само към туристическия сектор, но е чадърна екомаркировка за много различни сектори. За да могат местата за настаняване в туризма да бъдат сертифицирани с екомаркировката на ЕС, те трябва да се придържат към 22 специфични критерия. Тези критерии варират от използването на екологично чисти почистващи продукти, управление на отпадъците, въглеродни емисии и т.н.⁶

Д. Принципи на устойчивост

Световният икономически форум (WEF) е международна организация, която създава проекти и инициативи, които работят за по-устойчив свят. СИФ създаде проект, който е разработил десет принципа за устойчиви дестинации, които са в съответствие с Целите за устойчиво развитие на ООН, които действат като ръководство за бизнеса в туристическия сектор. По-долу можете да видите 10-те принципа, които са били произведени.

Проектът има за цел да насочи както бизнеса, правителствата, туристите и жителите, как да пътуват устойчиво и да се превърнат в устойчива атракция.

Всеки принцип показва най-добрите в класа си иновации и ресурси, споделяйки ценни примери, където градовете, регионите или държавите вече са възприели практики, които опазват местното наследство и природните ресурси, стимулират отговорното поведение на бизнеса и пътниците, насърчават справедливото местно икономическо развитие, наблюдават напредъка и научното въздействие и калибрират услугите и управленските практики, за да гарантират устойчивостта и дълголетие на хората, места и процеси, които ще запазят тези дестинации за десетилетия напред".

Цялата статия е достъпна за всички и може да бъде достъпна тук: [https://www3.weforum.org/docs/WEF Ten Principles for Sustainable Destinations 2022.pdf](https://www3.weforum.org/docs/WEF_Ten_Principles_for_Sustainable_Destinations_2022.pdf)

Е. Стратегии за работа в мрежа

Има редица различни мрежови групи, където компаниите могат да търсят добри съвети, да споделят опит и постижения помежду си. Има голяма стойност в наличието на мрежа, в която споделянето на знания е централна част и където участниците могат да се учат един от друг.

Има безкрайни ползи от споделянето на знания и много експерти са изследвали тези ползи. Някои от тях са:

- Сътрудничество и изграждане на колективно знание
- Намерете по-добри начини за правене на нещата
- Изграждане на общност и култура на учене
- Създаване на по-добро клиентско изживяване
- Запазване на знанията
- Съвързване на отдалечени служители със знания
- Факторът на доброто усещане⁷

По-конкретно в ЕС има мрежа, наречена "Мрежата EDEN". Следният цитат се намира на официалната уеб страница на ЕС и описва какво всъщност представлява мрежата EDEN:

"Мрежата е платформа за обмен на добри практики в устойчивия туризъм на европейско ниво и за насърчаване на контакта между наградните дестинации. Мрежата има за цел да насърчи други дестинации да възприемат модели за устойчиво развитие на туризма.⁸

Има и много глобални мрежи, които се фокусират върху устойчивия туризъм, като например "Глобалната мрежа за екотуризъм" или ГЕН. Както подсказва името, те са глобална организация, която желае да насърчи туристическия бизнес към по-устойчив и екологичен начин на живот. Те заявяват на своята уеб страница:

"Ние сме глобална група от пионери и практики в екотуризма, които искат да споделят дългогодишния си опит в екотуризма и устойчивите туристически практики, както и нашата широка контактна мрежа, за да помогнем на другите. Обичаме природата, иновациите и устойчивия дизайн, различните култури, страхотните пътеводители и знаем колко важна е устойчивостта за споделянето на обитаема планета."⁹

С други думи, винаги е добра идея да бъдете част от група за работа в мрежа, където можете да споделяте знания и опит. Има много какво да научите от другите и може би това ще ви накара да мислите за алтернативни начини за работа към устойчив свят и туристически сектор.

8. Референции

- ¹ <https://www.cbi.eu/market-information/tourism/how-be-sustainable-tourism-business>
- ² <https://www.vieuxloupdemer.com/en/blog/what-is-sustainable-tourism/>
- ³ <https://www.cbi.eu/market-information/tourism/how-be-sustainable-tourism-business>
- ⁴ <https://www.nordic-ecolabel.org/nordic-swan-ecolabel/>
- ⁵ <https://www.ecotourism.org.au/our-certification-programs/eco-certification>
- ⁶ https://ec.europa.eu/environment/ecolabel/documents/tourist_accommodation_factsheet.pdf
- ⁷ <https://www.hubstar.com/blog/benefits-of-sharing-knowledge-in-the-workplace/>
- ⁸ https://single-market-economy.ec.europa.eu/sectors/tourism/eden/eden-network_en
- ⁹ <https://www.globalecotourismnetwork.org/who-we-are/>